

Belastingplannen

Op de derde dinsdag van september is, zoals gebruikelijk, in Nederland het Belastingplan aan het parlement aangeboden. Het is weer een omvangrijk pakket, hoewel het deze keer toch wat minder is dan we de laatste jaren gewend zijn. Dat is geen slechte ontwikkeling want van veel wijzigingen worden belastingplichtigen in het algemeen niet erg vrolijk. We zullen de komende jaren zien of dit aan het nieuwe kabinet ligt, aan de nieuwe staatssecretaris van Financiën of van zuiver toeval sprake is. Wat wel is overgenomen van het vorige kabinet is dat het Belastingplan wederom beleidsarm is. Dat valt het kabinet overigens niet direct kwalijk te nemen. Het zit er nog maar kort. Het ontwikkelen van beleid kost nu eenmaal enige tijd. Wel heeft de staatssecretaris tot mijn genoegen aangegeven dat hij geen vereenvoudigingscommissie in het leven roept. Er liggen nog meer dan genoeg ideeën uit de afgelopen jaren die nog steeds rijp zijn ingevoerd te worden. Bovendien zorgen commissies vooral voor veel vertraging. Een ander punt dat aanspreekt is dat de bewindsman aangaf serieus aan de slag te gaan met het opruimen van allerlei niet doeltreffende en/of niet doelmatige fiscale regelingen. Daar kennen we er in Nederland heel veel van, zoals blijkt uit een inventarisatie van 116 fiscale regelingen door de vorige bewindsman van Financiën.

Terug naar het BP 2025. In de eerste plaats is het opvallend dat er een afzonderlijk BP voor de BES is opgesteld. Dat is als zodanig de eerste keer en doet recht aan het eigen lokale stelsel. Punt is wel dat het niet echt een BP is maar vooral een omvangrijke serie van zeer diverse aanpassingen in de fiscale BES-wetgeving. Op zich is dat prima hoewel ik me wel afvraag of voor de betrekkelijk beperkte reikwijdte van de BES-belastingen er zoveel moet worden gewijzigd. Wat mij betreft had dat wel wat minder gemogen. Op deze voorstellen ga ik verder niet in, omdat deze krant daar al behoorlijk wat aandacht aan heeft besteed. Ik loop daarom langs enkele andere voorstellen.

Een curieus fenomeen is dat een aantal regelingen die het vorige kabinet recent had doorgevoerd maar die nog niet in werking zijn getreden, worden teruggedraaid of aangepast. Een voorbeeld is de 30%-regeling voor naar Nederland uitgezonden expats. Het vorige kabinet wilde de tegemoetkoming in termijnen van 20 maanden laten aflopen van 30% naar 20% en tot slot naar 10%. De gedachte daarachter is wat mij betreft niet onlogisch: extraterritoriale kosten waar het hier om gaat nemen af naarmate men langer in Nederland verblijft. Het nieuwe kabinet vindt dat kennelijk veel te ver gaan en draait de maatregel terug. Wel wordt het percentage van 30 verlaagd tot 27.

Ook een andere regel die onder het vorige kabinet om zeep was geholpen, of beter door de Tweede Kamer, betreft het voortaan belasten van een inkoop van aandelen. Onder voorwaarden is een dergelijke inkoop onbelast maar daar wilde de toenmalige Tweede Kamer vanaf. Door amendering is dat gelukt. Dat riep veel weerstand op bij het bedrijfsleven omdat de regeling bij zou dragen aan het vestigingsklimaat. De huidige regering is dat ook van mening. Reden genoeg om ook die maatregel weer terug te draaien. Inkoop van aandelen blijft onder voorwaarden onbelast. De consistentie van het beleid staat hiermee wel onder druk, maar aan de andere kant is dat nu eenmaal inherent aan de totstandkoming van een nieuw kabinet. Dat geldt overigens eveneens voor het hoge aanmerkelijkbelangtarief dat onder het vorige kabinet dit jaar met 2%-punt was verhoogd, welke verhoging komend jaar wordt teruggedraaid. Het hoge tarief komt daarmee weer uit op 31% voor voordelen uit aanmerkelijk belang van meer dan € 67 000. Daaronder blijft het tarief 24,5%.

Een vergelijkbaar zigzagbeleid speelt ook bij de giftenregeling waar een onlangs ingevoerde regel weer wordt teruggedraaid. In samenhang daarmee wordt ook de giftenaftrek in de vennootschapsbelasting beëindigd. Dat is wat mij betreft prima: in een winstbelasting hoort

geen giftenaftrek. Overigens ben ik ook voorstander van het afschaffen van de giftenaftrek in de inkomstenbelasting: als je een goed doel een goed hart toedraagt is daar geen fiscale faciliteit voor nodig. Bovendien is gebleken dat de giftenaftrek tot onbedoeld gebruik leidt – bijvoorbeeld schenkingen aan eigen stichtingen – en voor de fiscus moeilijk controleerbaar is.

Een maatregel die veel ophef en protesten veroorzaakt is het verhogen van het lage btw-tarief van 9% naar 21% voor met name bepaalde diensten in de sportsector en bepaalde culturele diensten. Dergelijke protesten zijn maatschappelijk wel begrijpelijk maar toch niet zo logisch. Het is uit veel onderzoeken bekend dat een laag btw-tarief niet effectief en niet efficiënt is. Kortom het heeft weinig zin om het als overheid toe te passen. Het is veel beter om een btw-systeem met één tarief te hanteren. Wat mij betreft is de maatregel dus prima en zou deze zeker mogen worden uitgebreid tot andere goederen en diensten of beter nog: afschaffing van het lage tarief maar uiteraard wel met een terugsluis van de opbrengst naar burgers bij voorkeur door de belastingdruk op arbeid te verlagen. Het zou overigens wel voor de hand liggen om de btw-verhoging in jaarlijkse stappen te doen. Het gaat om een tariefstijging van 12%-punt die mooi in driejaarlijkse stappen van 4%-punt zou kunnen plaatsvinden. Wellicht dat iets dergelijks nog wordt afgedwongen door het parlement.

Tot slot is een opvallende maatregel de forse verhoging van het tarief van de kansspelbelasting van circa 30,5% tot 37,8%, een tariefstijging van zo'n 25%! Daar zit de sector behoorlijk mee in zijn maag en de vraag is of dit de rentabiliteit van de sector niet zodanig aantast dat die het niet overleeft. In Curaçao zou zijn maatregel stellig ook op grote weerstand kunnen rekenen.

Peter Kavelaars is hoogleraar Fiscale Economie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en of counsel bij Deloitte Dutch Caribbean.